

Logopēda ieteikumi vecākiem

Mans bērns neliek garumzīmes, ko darīt?

Rakstīšanas procesā bērnam dzirdētais vārds ir jāspēj vispirms uztvert, sadalīt pa skaņām, atcerēties skaņu secību vārdā un katru skaņu sasaistīt ar konkrēto burtu, kā arī tas pareizi jāuzraksta. Bērnam, kam nav pietiekami attīstījusies skaņu uztvere, šis uzdevums sagādā grūtības. Viena no visbiežākām rakstīšanas traucējumu izpausmēm rakstos ir garo un īso patskaņu (**A, Ā, E, Ē, I, Ī, U, Ū**) diferencēšana.

Pareizu patskaņu uztveri un diferencēšanu var trennēt jebkurā vietā un tam nav obligāti nepieciešami dārgi materiāli, taču, lai panāktu uzlabojumus, kopīgi ar bērnu jāvingrinās **katru dienu**.

Tālāk sekos daži ieteikumi vecākiem, kā ikdienā rotaļu veidā uzlabot bērna garo un īso patskaņu diferencēšanas prasmes:

1. “Klausies un izlabo, kad saku vārdus nepareizi” –

uzsvērti un izteiksmīgi izrunā vārdus bez garumzīmēm un bērnam tie jāizlabo pareizi, piem., “abols”, “mašina”, “ezelis”, “maja”, u.c.

2. “Kuģu lādēšana” – jānosauc vārdi, kas sākas ar konkrēto garo vai īso patskani. Lai attīstītu rakstīšanas prasmi, bērns nosauktos vārdus var pierakstīt.

3. “Klausies un izveido patskani” - veido pieaugušā nosauktos patskaņus no dažādiem materiāliem (pupiņas, kastaņi, sērkociņi, knaģi, plastilīns, utt.).

4. **“Garš vai ĩss”?** - pieaugušais sauc patskaņus, bērns ar horizontālu rokas kustību parāda, ja patskanis ir garš, ar vertikālu kustību, ja patskanis ir ĩss.

5. **“ Ar kādu patskani sākas vārds”** - pieaugušais sauc vārdus un bērns ceļ konkrētā patskaņa kartīti ar kuru sākas vārds (ābols, ala, ābece, ātrums, upe, ūdens, ĩlens, irbe, izkopts, ezis, ēdiens, ēvele, egle, ezis, utt.)

6. **“Apkārtnes pētnieks”** – bērnam jāsameklē lietas apkārtņē , kas sākas ar konkrētu garo vai ĩso patskani.

7. **“Nosaki vārdā pirmo zilbi”** – pieaugušais sauc vārdus, bērns nosauc vārda pirmo zilbi (kāja – kā, lĩkums – lĩ, sula – su, u.c.). Ja bērnam ir grūtĩbas sadalĩt vārdu zilbēs, paliek roku zem zoda un izrunājot vārdu skaita, cik reižu ųoklis pieskaras rokai, izrunājot vārdus.

8. “Kā mainās vārds?” – pieaugušais sauc vārdus, kuri atšķiras tikai ar garo un īso patskani un paskaidro bērnam (var parādīt attēlus datorā vai telefonā) kā mainās vārda nozīme (pile – pīle, seja – sēja, ada – āda, likums – līkums, virs (virs skapja) – vīrs, utt.) Pēc tam pieaugušais sauc vārdus un bērns paskaidro to nozīmi (reizē ar skaņu diferencēšanu tiek paplašināts bērna vārdu krājums un prasme pamatot savu viedokli). Bērns var pierakstīt pieaugušā sauktos vārdus.

PILE

PĪLE

LUPA

LŪPAS

9. “Izdziedāsim patskaņus” – patskaņus var izdziedāt ar kādas pazīstamas dziesmas melodiju, piem., “Zvaniņš skan”. Pieaugušais īpaši paspilgtina garos patskaņus: A A A – Ā Ā Ā – A, A A – Ā Ā.

Materiālu sagatavoja:
Liepājas Universitātes
Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes
Studiju programmas “Logopēdija”
3. kursa studente
Alise Valtere